

Politični pregled.

Zapravljanje davkov. List nemške kmetske zveze v Budveisu piše: „Od 18. julija pa do 3. novembra, ko se zopet državna zbornica zbere, torej skozi 108 dni, dobivajo poslanci vsak dan po 20 kron dijet za počitek. Poslanec je 516. En sam poslanec dobi za teh 108 dni počitnice svoto 2.160 kron. Vsi poslanci skupaj pa dobijo za ta čas grozno svoto **1 milijon 114 tisoč 560 kron**... Koliko krme za letos tako hudo prizadete kmete bi se lahko s tem denarjem nakupilo!

Vojna postava. Vojno ministerstvo je izdalo načrt postave, ki temelji na dveletni vojaški službi. V jeseni bodo pričela posvečevanja med avstrijsko in ogrsko vlado. Ker bodo Madžaroni skoraj gotovo zopet svoje bedaste nacionalne zahteve naglašali, ni upanja, da bi bila ta velepotrebna postava kmalu rešena.

Pomiloščenje? Za letošnji 18. avgust (cesarjev rojstni dan) se bode baje veliko večje pomiloščenje zgodilo nego druga leta. Pomiloštilo se bode popolnoma ali deloma razne jetnike, m. dr. tudi take, ki so zaradi žaljenja Nj. Veličanstva kaznovani. Pravne posledice se bodo jim odpuščale, ki so v mladih letih napravili zločine, ki pa so se poboljšali.

Orožne vaje. Od 1. oktobra 1908 naprej se ne bode več v 11. in 12. službenem letu stoječe neaktivne deželne brambovce pod orožje poklicalo. S tem se zniža neposredno v deželno brambo norščem skupno dobo orožnih vaj za 16 tednov. Oni, ki so po dokončani službi v armadi k deželni brambi premeščeni, so orožne vaje pri deželni brambi prosti.

Jugoslovanski veleizdajalci. V glaveh vseh slovenskih, hrvaških in srbskih prenapetih buči vedno ideja o združenju vseh Jugoslovancev, ki naj bi se doseglo potom nasilne revolucije. Zdaj se je prišlo neki pravcati zaroti na sled in sicer jo je odkril neki Naslič v svoji knjižici „Finale“. Več oseb sedi že pod ključem. Bodemo videli, kaj bode preiskava dognala. Na vsak način je politika naše vlade v okupacijskem ozemlju presneto zavozena.

Prošnja krščanskim duhovnikom!

Obračamo se še enkrat do tistih duhovnikov, kateri nimajo krščanstva le na jeziku, temveč tudi v srcih. Že v zadnji številki smo jih prosili, naj pustijo letos kmeta pri miru, naj mu ne jemljejo še tisto, kar ima revež. Eno leto bodo duhovniki vendar brez birnje izhajali, posebno ker sploh nobene postavne pravice nimajo, da bi zahtevali bernjo. Eno leto samo, gospodje Kristusovi namestniki! Držite se svetega pisma! Eno leto nikar ne nadlegujte kmeta, ki je v stoterih skrbeh in ki sam ničesar nima.

Videli smo že cele vozove naprošenega, ne, kmetom izprešene blaga v farovže voziti. Duhovniki! To ni krščansko! Vi imate primerno plačo, ki vam jo ne vzame nobena suša! Vi plačujete le malenkostne davke! Vi nimate

izdatkov kakor kmet! Vi nimate družine, da bi morali zanjo skrbeti! To bi ne bilo nikdar krščansko, ako bi Vi sitemali lačnim, Vi bogati izkoriščali revne! Gotovo tega noben pošten duhovnik noče, da bi si sam želodec prenapolnil, kmetska deca pa bi brez kruha jokala.

Ponavljamo torej še enkrat svojo iskreno prošnjo! Tiste duhovnike pa bodemo javno omenili, kateri hočejo celo v tem težkem času kmetu kožo čez ušesa potegniti.

Krščanstvo za kmeta. — krščanstvo i za duhovnika!

Dopisi.

Razbor pri Slov. Gradcu. Župnik J. Jirohne bo, kakor se sliši, odpuščke delil tistim, kateri uničijo tamošnje napredno stranko. Popolni odpustek dobijo Lenard Pačnik, toliko študirani kmet, da je v občinskih črnih bukvalah zapisan, Filip Lesnik, žnidar in žnidarčki; ti so že na okrajnih in občinskih dokladah živeli. Vsi drugi pa nepopolni odpustek.

Iz sv. Martina pod Vurtembergom. Cenjeni „Stajerc“. Daj nam tudi majhen prostorček, da Ti naznamo nekaj od naših klerikalcev — bogatašev. Tukaj v naši vasi spodnji Duplek stanuje kmet po imenu Josef Muršet; ta majhni možaker si je pridobil precej veliko bogatstvo; na kakšen način si je pridobil, to se ve, da je uboge, marljive, pridne delavce priganjal pri delu od ranega jutra do poznega večera; kateri ni bil zjutraj zarano pri delu, ta še zajutreka ni dobil. Tukaj v vasi je tudi ena stara žena, namreč vdova, katera je vse svoje mlade dni, dokler je zamogla delati, večidel pomagala njegovo posestvo obdelovati; zdaj pa ne more več, sedaj pa jo hoče požreti. Hodila je namreč že veliko let na njegov studenec po vodo, katero mu je z delom zaslužila; sedaj ko pa ne more več delati, ji pa račun 6 kron za vodo na leto. Torej ker uboga vdova seveda nima toliko denarja, prosila ga je, naj ji nekaj zniža pri denarju, da mu bode še nekaj pri delu pomagala; a pri tem človeku ni pomagala prošnja; izročil jo je advetniku. Drugič pa je ta uboga siročica si naprosila orača, ki ji je ajdo sejal; ker pa ta uboga siročica nima doxolj dolge njive, namreč 20 korakov, zato je ni vredno bilo pred njivo poprek orat, orala je do kraja in z živino po travniku tega klerikalca obračala; to pa je vsem znano, da je povsod letos suša, da malo kje trava raste, posebno pa na tem bregu ni bilo za vinar vrednosti trave; on jo je pa tudi zaradi tega tožil advetniku, da mu je mogla ta uboga vdova sedaj 20 kron 60 in plačati, namreč od 2 let za vodo in za tisto travo, ki jo ni bilo. Medtem je tudi poslal po njo, ako bi hotela to škodo poravnati, ko pa pride v njegov hram, stopil je k nje in ji je dve vroči klofuti pripeljal; poprej je bila gluha samo malo, a zdaj na tisto uho nič ne sliši. Torej priznaj nam Ti, predragi list, kako je to, v cerkvi se drži in moli kakor največji svetnik, a tukaj pa tako gluho siročico vdovo zatira. Zdaj je pa ta siročica stroške pri advetniku plačala; in ko je prišla iz Maribora domu, bila je žejna; ker si drugega pitja ni imela za kaj kupiti, šla si je

zopet na njegov studenec po vodo, tam je pa bil naslednik posestva po imenu Aloiz Paluc, izdiril ji je posodo iz rok in rekel: ne boš mi hodila tu sem več po vodo! Zdjaj poglej, cenj. list, kako ravnajo taki bogataži z vboigimi siromaki, da mu še na stare dni vode ne privoščijo! Prihodnjic več. Več opazovalcev.

Velenje. (Požarna bramba). Dne 2. t. m. vsila se je vrtna veselica v hotelu „Rak“ pod pokroviteljstvom načelnika g. pl. Adamoviča, ktera je kar najbolj sijajno uspeła. Veselica pričela se je s koncertom znanih izvrstnih „Marburger Schrammeln“, kateri so kot 2 točko Mendelsohnov „Sommernachtstraum“ pod vodstvom g. kapelnika J. Perz izborno igrali in zato od vseh strani burno priznanje želi. Ko se to vsestransko priznanje poleže, pozdravi podnačelnik g. Eduard Rak vse navzoče goste, osobito velecnj. obitelj načelnika Adamoviča, gg. grofico Mendendorff, grofa in grofico Attems, generala pl. Kloiber, polkovnika Lobinger, deželne vlade ravnatelja Dukat, obitelj državni poslanca Ježovnik, podnačelnika zveze požarnih bramb okraja Celje, J. Werbnigg v Šoštanj, kateri se je z deputacijo pož. brambe veselice udeležil, načelnika tovarniške požarne brambe na Polzeli g. Edelhofer z deputacijo, kakor tudi vse druge navzoče goste, kateri so od blizu in daleč prišli, v izbranih besedah, zahvaljujoč se jim za mnogobrojni obisk in prispevke, opominja še na skupno delovanje vseh požarnikov v prid in varstvo bližnega. Da pa tudi v gmotnem oziru blagajnik prekratko ne pride, zato poskrbele so gospodične: Lotte Ahn, Grete Fischer in Gisy Oroszlany, ktere so s prodajo cvetličnih šopkov itd. lepo svoto skupaj spravile, za kar se jim tem potom najtopleje zahvaljuje. Okoli 7. ure pričel se je v salonu živahni ples, pri katerem se je staro in mlado do jutra zabavalo. V odmorih zapeli so nam pevci požarne brambe nekaj krasnih pesni, kar je vsestransko odobravanje vzbudilo. Ločili smo se z željo da nam sl. požarna bramba čimpreje enako krasno veselbo priredi. Čisti donesek, kateri je izvanredno velik, vporabi se v nabavo društvenega orodja. Torej na svidenje pri prihodnji veselici.

Iz Slovenskih gor. Sprejmite gospod urednik, par vrstic o „pobožnih“ Bolfencanih iz Slov. goric, ki se vkljub temu, da so bili svoj čas v časopisih javno osramočeni s tem, da se jim je nštetokrat po pravici očitalo zagovarjanje farskih „svinjarij“, krivično preganjanje poštenih farmanov, in njihove, na povelje župnika Ilesiča za glažek vina, piva ali frakl šnopsa — z mirno vestjo storjene krive prisige — s katerimi so marsikateremu za več stotakov škode napravili ter vnebovpijoči sodonski greh storili, prirejajo celo teatre, veselice, slavnosti in se na shodih s svojo katoliško vero, ki jo imajo samo na jeziku a ne v srcu... bahajo. Tamošnji „katoliški“ mladeniči, obiskovalci „krščansko-socialnih kurzov“ so nosili svojo — vero — tudi na „kurzov“ mladenski shod“ pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 5. julija t. l. na prodaj, kjer je znani Franc Krajnc iz Biša govoril. Mislite si, dragi bralci, kako so ti krščansko-socialni kurzovci izobraženi (!) Od župnika Ilesiča nahujskani in s pijačo podkupljeni prijateljski „katoliškega izobraževalnega društva“ so se na župnikove

urednik, da še gornjestaerki župniki pišejo podlistke za Vas list. Čast Vam! Ker je podlistek zadel v sršenovo gnezdo, Vas prosim, da natisnete v „Stajercu“ več prirodopisnih spisov, iz katerih bi ljudje spoznali, da duhovnik ravno tako ne more napraviti deža, kakor ga tudi slabotno dete ne more; da nima moči, odvrniti toče, kakor je ne more odgnati kosa, katero je postavil babjevni kmet z ostrim delom proti meglam; da ne more pregnati iz vinogradov trtne uši, kakor je ne preženi tisti žegnani les, ki ga neumneži vtikajo v zemljo; da ni v stanu, obvarovati nas boleni, ker drugače bi sam pil lursko vodo, kadar je bolan, ter bi ne hodil k slavnim zdravnikom, nemškim judom i. t. d. i. t. d.

ne, za najvažnejše točke morem preskrbeti na stotine prič.
Premišlujva glavne misli podlistka!
Povejte mi, koliko cekmeštrov ve, kaj podpiše? Jal poznam celo take, katerim je župnik dal prazno in štemplano polo papirja v podpis. Morabit tudi veste, kaj je rekel nek imeniten ljubljanski škof o svojih fajmoštrih? Poslušajte! Rekel je približno te-le besede: „Noben kranjski župnik bi ne prišel v nebesa, če bi Bog štel za greh slabo ravnanje s cerkvenim premoženjem“.

Potem si upam trditi, da bi lahko bili na svetu že sami angelji, če bi se politikujoči duhovniki tako skrbno brigali za krščonauk kakor za razne volitve in za posvetno moč.

Povsod, kjer se prirejajo procesije za dež, se nabira tudi denar. In da hoče duhovščina, da se ji pri ti priložnosti mošnja lepo namoči, kažejo najbolj jasno besede tistega župnika, ki je letos rekel, da ne more biti za 7 kron veliko deža.

Ne bilo bi slabo, ko bi tudi Vi tiste brate, ki so Vas speljali na led, za kazen potisnili v paprika-zos. Veste kaj, pregovorite jih, naj pošljejo „Stajercu“ popravek na trditve, da se napovedujejo procesije za dež še le tedaj, ko barometer ali vremenik pokaže, da se bo vreme najbrž spremenilo. Ako so res vsegamogočni in lahko zapovedujejo oblakom in vetru, zakaj ne preskrbijo deža, dokler še suša ni napravila prevelike škode? Zakaj prirejajo drage procesije in odvrtaajo ljudi še le po veliki škodi, ko že barometer in drugi vremeniki kažejo, da pride drugo vreme in ko to že lahko beremo v vsakem velikem časopisu? Naj razložijo „Stajercu“ ta čudež!

Gospod župnik Statinsky, midva sva gotova! Upam, da se nikdar ne bode te več tamkaj praskali, kjer Vas ne bode srbelo.

Hola, gospod urednik, zdaj pa še Vi pred mene! Ni se Vam treba bati mojega splicastega peresa. Saj ste fant iz fare in tako imeniten

urednik, da še gornjestaerki župniki pišejo podlistke za Vas list. Čast Vam! Ker je podlistek zadel v sršenovo gnezdo, Vas prosim, da natisnete v „Stajercu“ več prirodopisnih spisov, iz katerih bi ljudje spoznali, da duhovnik ravno tako ne more napraviti deža, kakor ga tudi slabotno dete ne more; da nima moči, odvrniti toče, kakor je ne more odgnati kosa, katero je postavil babjevni kmet z ostrim delom proti meglam; da ne more pregnati iz vinogradov trtne uši, kakor je ne preženi tisti žegnani les, ki ga neumneži vtikajo v zemljo; da ni v stanu, obvarovati nas boleni, ker drugače bi sam pil lursko vodo, kadar je bolan, ter bi ne hodil k slavnim zdravnikom, nemškim judom i. t. d. i. t. d.

To vam bode potem popravo! Vam, gospod urednik, ne bo treba več veliko pisati, in tudi jaz lahko odložim svoje pero.

Pisec podlistka „Prošnja za dež“.